

Gfv.X.30.350/2011/5.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a ... ügyintéző: dr. Szabó Antal ügyvéd) által képviselt **K. V. V. Korlátolt Felelősségű Társaság „felszámolás alatt”** ... felperesnek a dr. Kádár Zsófia ügyvéd ... által képviselt **K. és H. Zártkörűen Működő Részvénytársaság** ... alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fejér Megyei Bíróságon 15.G.40.082/2009 számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.113/2011/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 38. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.113/2011/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint+ÁFA felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kettőmillió-ötszáz ezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben meállapított és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

A felek 2002. május 28-án 290-02-0127 szám alatt TARTÓS HITELJOGVISZONY ALAPÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ KERETSZERZŐDÉS-t kötöttek, melynek többszöri módosítását követően a 2008. július 9-én kötött szerződés szerint az alperes 414.646.799 Ft és 306.000 CHF összeghatárig különböző banki szolgáltatások igénybevételi

lehetőségét biztosította a felperes részére. A keretszerződés 4.1. pontja úgy rendelkezett, hogy az alperes Általános Szerződési Feltételei (ÁSZF) a szerződés elválaszthatatlan részét képezik. A 8.2. pont szerint a felperes a szerződés aláírásával igazolta, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadta az ÁSZF valamennyi rendelkezését, továbbá igazolta, hogy a bank megvitatta vele a szokásos piaci gyakorlattól eltérő, újszerű, vagy a bank felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezéseket, és ezeket tudomásul vette, illetve elfogadta.

E keretszerződés terhére kötöttek meg 2008. júliusában a felek különböző szerződéseket, így a 290-08-0104/11 számú 100 millió forint összegű rövidlejáratú hitelszerződést is. E 11. számú szerződésben a rendelkezésre tartási időszakot 2008. augusztus 8. - 2009. június 11. közötti tartamban határozták meg, melyen belül a hitelfelvevő (felperes) kölcsönöket hívhat le, a lehívás az időszakon belül megismételhető. A hitelkeretet kizárólag a felperes és a K.-D. I. Kft. között 2008. január 18-án kötött, a Sz., M., H. lakótelep infrastruktúra kialakítása tárgyában kötött szerződés alapján kiállított számlák alapján vehette igénybe a felperes. A folyósítás a számlák nettó összegének maximum 50 %-áig történhetett. (1.2.pont) A szerződés egyik biztosítékeként a 6.1. pontban megjelölték a felek között 290-07-0232/3 szám alatt létrejött és 290-08-0104/12 szám alatt módosított engedményezési szerződést. A 8.1-2. pontok az ÁSZF-re és a felperes nyilatkozatára vonatkozóan ugyanazokat a feltételeket tartalmazták, mint a Keretszerződés 4.1-2. pontjai.

A másik, az ügyben releváns, 290-07-0038/3/B számú, Biztosítéki engedményezési szerződést többször módosították és a becsatolt hitelszerződések közül a 209-08-0104/9 számú szerződés biztosítékeként jelölték meg. Az eredetileg biztosítéki engedményként meghatározott engedményt 2008. július 9-én kelt módosítással (5.a) pont) „teljesítési engedményezésnek” minősítették azzal, hogy a követelésekből származó összegeket a bank közvetlenül a szerződéssel biztosított kötelezettségek felperes általi megfizetéseként írja jóvá. Ennek az engedményezési szerződésnek a körébe tartozott a felperesnek a M. T. Nyrt.-vel szemben fennálló követelése is. 2009. március 30. és 2010. január 11. között az alperes 36.569.649 Ft összeget számolt el a M. T. Nyrt. által befizetett összegből a 209.08-0104/9. számú hitelre. A felszámolás kezdő időpontjától kezdődő időszakban elszámolt összeg: 9.337.860 Ft.

Ezen felül jelzálogjogok és készfizető kezességek biztosították a felperes különböző szerződések alapján fennálló tartozását.

*

Az alperes 2008. augusztus 12-én az általa kiállított 179.550 e Ft

és 160.550 e Ft összegű vállalkozói díjat tartalmazó számlákra hivatkozással kérte a 100 millió forintos beruházási hitel átutalását, az alperes a hitelt folyósította a felperes részére. A megrendelő azonban ezeket a számlákat addigra már kifizette a felperesnek.

A felperes mint vállalkozó és a K.-D. I. Kft. mint megrendelő között kötött vállalkozási szerződést a megrendelő felmondta. Az elszámolás kapcsán kb. 150 millió forintos összegben vita alakult ki a felperes és a megrendelő között. Miután a követelés érvényesíthetősége kérdéses volt, a felperes egyeztetést kezdeményezett az alperesnél megromló pénzügyi helyzetének, működési feltételeinek ismertetése és a megoldás kialakítása érdekében.

A 2009. március 9-én tartott találkozóról az alperes munkatársai által készített Emlékeztető szerint (mely csak a főbb megállapításokat tartalmazta a szövegben zárójelben található megjegyzés alapján) a felperes tájékoztatta az alperest a megrendelővel szemben fennálló vitás követeléséről. Miután a 150 millió forint követelés értéke/beszedése kérdésessé vált, a felperes további működésének fenntarthatósága is bizonytalanná lett. A feszült likviditási problémát ez még inkább tetézte, ezért közölte, hogy a két szállítója által kezdeményezett felszámolási eljárásban nem tud eleget tenni kötelezettségének. A kialakult helyzetben a közeli felszámolás esélye/veszélye valós és magas. A felperes ügyvezetője felajánlotta együttműködését.

A felperes ügyvezetője által a megbeszélésre készített, a „K. Kft. válságstratégiai tervei” című összefoglalás (elsőfokú iratok 17/F) tartalmazta a felperes folyamatban és előkészületben levő munkáit, az onnan várhatóan befolyó összegeket, röviden vázolta a felperes gazdasági helyzetét és a helyzet kialakulásának okait (fordított ÁFA, vevők fizetési határideje kitolódott, kinnlevőségek). Tájékoztatta az alperest, hogy köztartozása nincs, a dolgozói létszámot a felére csökkentette, s a továbbiakban már csak 41 fő munkavállalója maradt. Alternatívákat vázolt fel arra vonatkozóan, hogy az alperes általi további finanszírozás, illetve a felperes felszámolásának megindulása esetén milyen kielégítésre számíthatnak a hitelezők a felperes vagyonából.

Az alperes - „tekintettel a K. Kft.-vel kapcsolatos kedvezőtlen fejleményekre (felszámolási kérelmek a társaság ellen)” - 2009. március 23-án a keretszerződést és a hatályban levő hat hitelszerződést „hivatkozással a Ptk.525.§ és a Bank Vállalati Aktív Banki Szolgáltatásokra vonatkozó Általános Szerződési Feltételek 9.1. (e) (iv) és f) pontjára” azonnali hatállyal felmondta és a közel 370 millió forintos tartozás megfizetésére szólította fel a felperest. A lejárttá tett követelések között szerepelt a 290-08-0104/9 és 11. számú kölcsönszerződés is, melyből

eredő követeléseit a felperesnek bejelentette.

A felperes 2009. április 6-án kelt levelében a felmondást nem fogadta el (elsőfokú iratok 17/A), a felmondást jogellenesnek tartotta. Kifejtette, hogy a Ptk. 525.§-ban foglalt körülmények nem állnak fenn, illetve az általános szerződési feltételek alapján sincs olyan ok, amely a felmondást indokolná.

*

A felperes ellen 2008. végén 38 millió Ft összegű tartozásra hivatkozással felszámolási eljárást kezdeményezett egyik hitelezője. A felszámolási eljárás szünetelt, a szünetelés alatt azonban a felperes a tartozását nem tudta rendezni teljes egészében, ezért a hitelező 2009. március 18-án benyújtott kérelme alapján a felszámolási eljárás folytatódott és a 2009. május 6-án közzétett végzéssel a felszámolást a Fejér Megyei Bíróság 1.Fpk.07-09-000233 számú eljárásában megindította. A bíróság felszámolóként a S. V. Zrt-t jelölte ki.

*

A felperes által a megrendelője ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perben, mely a Fejér Megyei Bíróság előtt G. 40.052/2009 számon indult és a 14.G.40.097/2010/4. számú jogerős ítéletével fejeződött be, a bíróság a felperes keresetét elutasította arra hivatkozással, hogy a felperes és jelen eljárás alperese között létrejött engedményezési szerződés teljesítési engedménynek minősült, a felperes a harmatosvölgyi lakónegyeddal kapcsolatos vállalkozási szerződésből eredő valamennyi követelését jelen per alperesére engedményezte. Jelen eljárás alperese jogosult fellépni a megrendelővel szemben és az így befolyt összeggel köteles elszámolni a felperessel.

*

A felperes módosított keresetében szerződésszegés, jogellenes felmondás és a felszámolás kezdő időpontját követően történt jogellenes inkasszállás miatt kártérítés jogcímén 1.831.642.622 forint és ennek 2009. május 6-tól számított késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Keresetét azzal indokolta, hogy több alperesi magatartás hatott közre a felperes gazdasági ellehetetlenülésében, és ha az alperes nem szegte volna meg a szerződéseket, a felperesnek nem lettek volna likviditási problémái.

Az alperes jogellenes magatartását elsőként abban jelölte meg, hogy az alperes azt a látszatot kívánta kelteni, hogy a felek között 2008-ban kötött szerződések alapján valós hitelfolyósítások történtek, holott valójában csak a 209-08-0104/11. számú kölcsönszerződés alapján történt a 100 millió forintos összeg átutalása, a többi szerződés a korábbi hitelek prolongálása volt.

Utalt a Ptk. 207.§ (6) bekezdésében foglaltakra a színlelt szerződésekkel kapcsolatban.

Az alperes nem bizonyította, hogy a szerződésnek megfelelően járt el. A folyósítási feltétel megléte nélkül folyósította ki az alperes a hitelt, ezzel megszegte a szerződés 1.2. pontjában és a Ptk. 277.§ (1) bekezdésében foglaltakat.

Az alperes nem élt az engedményes jogával a megrendelővel szemben és nem érvényesítette a felperes teljesítési igazolással alátámasztott 147.4 millió forintos vállalkozói díjkövetelését. Ha az alperes fellép a kötelezettel szemben, lehetősége lett volna csökkenteni a felperes tartozását a befolyó összeggel. Miután az alperes ezt elmulasztotta, a felperes adóssága nem csökkent, és ez alapot adott a felmondásra.

Állította, hogy a hitelszerződések felmondása jogellenes és megalapozatlan volt. Az alperes magatartása beleütközik a Ptk. 205/A-B.§-aiba, mert a felperes nem kapta meg az Általános Szerződési Feltételeket az alperestől, és egyedileg meg sem tárgyalták vele. Álláspontja szerint ezért az ÁSZF nem vált a felek közötti jogviszony részévé, így az alperes arra jogot nem alapíthat. Az ÁSZF hiányában az alperes nem jelölt meg további konkrét felmondási okot. A felmondás érdemben is megalapozatlan, mert a felperes pénzügyi helyzete nem romlott a felmondás előtt. Az alperes magatartásával joggal való visszaélést valósított meg és nem működött együtt a felperessel a tartozás rendezése érdekében.

Az alperes semmilyen jogcímen nem inkasszálhatta volna a felperes bankszámláját, a felszámolás kezdő időpontjától ez törvényi tilalomba is ütközik, ezért köteles visszafizetni a levont 41.966.622 Ft-ot. (elsőfokú iratok F/11)

A kártérítési igényének a többi részét arra alapította, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben nem tudott továbbműködni, ezért kár érte, melyet a 2007-ben realizált 1.780.676 e Ft árbevétellel egyező összegben határozott meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a folyósítás során nem szegett szerződést, éppen a felperes volt az, aki megtévesztette, így módon a saját felróható magatartására hivatkozik.

Az engedményezéssel kapcsolatban kifejtette, hogy az E. H. H. Zrt által biztosított vevőkkel szembeni követelések tekintetében teljesítési engedményről állapodtak meg a felperessel és a befizetések így közvetlenül az alperest illették (9. számú szerződéshez kapcsolódó engedményezési szerződés), ezért jogosult volt a felszámolás kezdő időpontja után is a pénzeszközöket a saját javára elszámolni.

A hvölgyi beruházással kapcsolatos engedményezés tekintetében állította, hogy az általában elvárható magatartást tanúsította.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 9.337.860 forint és ennek 2009. szeptember 7-től számított törvényes késedelmi kamatai megfizetésére, a felperes ezt meghaladó keresetét elutasította. A keresetet abban a tekintetben találta alaposnak, hogy a felszámolás kezdő időpontja után az alperesnek még engedményezett követelés esetében sincs rendelkezési joga az adóst illető követelések felett, az a felszámolási vagyona tartozik, ezért az ebben az időszakban leemelt összegek megfizetésére kötelezte.

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 900 e Ft le nem rótt eljárási illeték megfizetésére és az alperesnek 3.280.140 forint első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg és abból túlnyomó részben helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes szerződésből eredő kötelezettségei teljesítése során tanúsított magatartásából helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy mivel a felperes kötelessége volt a hitel szerződés szerinti lehívása, az ehhez szükséges számlák bemutatása, az alperes joggal feltételezte, hogy a felperes által csatolt számlák kifizetetlen követelésekről szólnak. Egyetértett azzal is, hogy az alperes a rá engedményezett követelések érvényesítése során az általában elvárható magatartást tanúsította. Tévesen állította a felperes, hogy a 2008-ban kötött hitelszerződések nem valós szerződések, mert azok egy kivétellel szerződésmódosítások. Önmagában ugyanis az, hogy szerződésmódosítás történt, nem minősíti a szerződést nem valós ügyletté. A megállapodás állított színleltisége az elsőfokú eljárásban bizonyítást nem nyert.

Utalt arra, az elsőfokú bíróság által részletezett szerződések tartalmazták, hogy annak részét képezik az általános szerződési feltételek, a felperes pedig aláírásával elismerte, hogy annak rendelkezéseit elolvasta, azt megértette és elfogadta. A Ptk. 205/B.§ (1) bekezdésében foglalt feltétel is teljesült, a felperes maga sem vonta kétségbe az alperes állítását, miszerint az ÁSZF valamennyi fiókjában kifüggesztve is megtalálható és elérhető volt.

Kifejtette, hogy miután a felperes keresetében a szerződések felmondása érvénytelenségének a megállapítását kérte, ezért a szerződések létrejöttének és teljesítésének a körülményeit csak abban a körben lehet vizsgálni, amennyiben ez a felmondás

jogszerűségét érinti.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a hitelszerződések felmondását az alperes (mint engedményes) eljárásától független, a felperes által az alperes felé is jelzett, a követeléseinek behajthatatlanságában megnyilvánuló, a felszámolási eljárás megindításához is vezető, ellehetetlenült pénzügyi helyzete alapozta meg. Mivel a felperes a saját kedvezőtlen gazdasági helyzetére maga hivatkozott, ezért okkal mellőzte az elsőfokú bíróság a felperes gazdasági helyzetének a szerződések felmondásakor fennálló állapota tekintetében a felperes szakvélemény beszerzésére irányuló bizonyítási indítványát.

Nem értett egyet azonban az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy a felszámolás kezdő időpontja után a Csődtörvény rendelkezéseit megsértve emelt le pénzt az alperes a rendelkezése alatt álló, erre a célra fenntartott bankszámláról. Kifejtette, hogy ugyan a felek eredetileg biztosítéki célú engedményezésben állapodtak meg, azonban 2008. július 9-én kelt szerződésmódosítással 2008. augusztus 8-tól szerződésüket módosították és a biztosítéki engedményként megkötött szerződés 3.(a) pontjából törölték a felfüggesztő feltételre vonatkozó rendelkezéseket. Ezzel az eredetileg biztosítéki célú engedményként megkötött szerződést teljesítési engedményre változtatták. Erre tekintettel a felperes keresetét teljes mértékben elutasította.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte elsődlegesen - tartalmában - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelemnek megfelelő határozat meghozatalát; másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését - az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően is - és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérte az alperest a perköltség megfizetésére is kötelezni. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp.221.§ (1) bekezdését, a Ptk. 205/A §(1)-(2) bekezdését, a Ptk. 205/B.§(1) bekezdését, a Ptk. 4.§ (1) és (4) bekezdését, a Hpt.203.§ (1) bekezdését és a Ptk. 525.§-át.

Kérelmének indokolásaként előadta, a jogerős ítélet a színleltséggel kapcsolatos kereseti kérelemmel kapcsolatban nem fejtette ki, hogy a tényállást milyen bizonyítékokra alapította. Megismételte, hogy valós hitelfolyósítás - a 100 millió forintos rövidlejáratú kölcsönszerződésen kívül - 2008-ban nem történt, s ezt az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. Ennek azért van jelentősége, mert nem mindegy, hogy az alperes 2008-ban egy hitelképes céget finanszírozott, vagy olyat, amely nem fizette vissza korábbi hiteleit és az alperes csupán olyan látszatot keltett, mintha visszafizette volna. Ezt a kérdést azért tartja alapvetően

fontosnak, mert az alperes a felmondását a felperes vagyoni, gazdasági helyzetére alapította. Ha a felperes már korábban sem fizette vissza a hiteleit és az alperes által előkészített szerződés csomag ezt csak palástolta, akkor a felperes vagyoni, gazdálkodási helyzetére alapított felmondás nem lehet jogszerű.

Az alperes nem jelölte meg, hogy a szerződést a Ptk. 525.§-ának melyik pontjára alapítva mondta fel, de ez nyilvánvalóan nem lehetett az 525.§ (1) bekezdés a)-c) vagy e) pontja. A d) pont esetén azonban a felmondás gazdasági megalapozottságának vizsgálatára szakértőt kellett volna kirendelni, melyre nem került sor a felperes bizonyítási indítványa ellenére. A felperes soha nem tett olyan nyilatkozatot, hogy nem rendelkezett és várhatóan nem is fog rendelkezni a felmondás időszakában bevétellel. Állította, hogy a társaság nem volt rosszabb gazdasági helyzetben, mint a 2008. évi szerződések megkötésekor, sőt kedvezőbb helyzetben volt, mert megrendelés-állománya növekedett.

Iratellenesnek állította a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint valamennyi szerződés részét képezte az ÁSZF, s a felperes a szerződés aláírásával elismerte, hogy annak rendelkezéseit elolvasta, megértette és elfogadta. Ezzel ellentétben az eljárás során bebizonyosodott, hogy a felperes nem kapta meg az ÁSZF-et, azt vele egyedileg nem tárgyalták meg. Álláspontja szerint elégtelen az az alperesi védekezés - figyelemmel a Hpt.203.§ (1) bekezdésére, a Ptk. 205/A.§ (2) bekezdésére -, hogy az ÁSZF valamennyi fiókban ki van függesztve és megtekinthető az alperes internetes honlapján. Kifejtette, hogy még ha át is adták volna, azt egyedileg meg is kellett volna tárgyalni, amire nem került sor. Ebből következően jogszabálysértő és iratellenes a jogerős ítélet abban a részében, hogy a felperes az ÁSZF-et elfogadta.

A számláról leemelt pénzüsszegek tekintetében hivatkozott arra, hogy az ÁSZF - álláspontja szerint - nem vált a felek közötti jogviszony részévé, ezért az alperes erre hivatkozással nem inkasszálhatott volna jogszerűen a felperes számlájáról sem a felszámolás előtt, sem utána, az ezzel ellentétes jogerős ítéleti megállapítás iratellenes és jogszabálysértő. A felmondás jogellenessége miatt sem tekinthető jogszerűnek az inkasszó. A felszámolás megindulása után pedig semmilyen jogcímen nem volt jogosult inkasszálni a felperes bankszámláját. Utalt arra, hogy az alperes a perben arra hivatkozott, hogy az engedményezett követelések alapján befolyó összegeket a felperesi hitel törlesztésébe tudta be, vagyis az engedményezés nem szolgált más célt, mint a felperesi tartozás fedezetének biztosítását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős határozat hatályában való fenntartását. Hivatkozott arra, hogy miután a felperes a felmondás érvénytelenségét kívánta

megállapíttatni, nem a szerződések érvénytelenségét, ezért nem terjedhet ki a bizonyítás a szerződésekre. Álláspontja szerint - miután a felperes maga jelentette be fizetési nehézségeit, tevékenysége abbahagyását és a hitel visszafizetésének kétségességét - ezek önmagukban alkalmasak a vagyoni helyzet megromlásának megállapítására, szükségtelen a folyósításkori várható piaci helyzethez való hasonlítást.

Utalt arra, hogy a felperes jogi tévedésben van, ugyanis az általa hivatkozott Ptk. 205/A.§ (2) bekezdése olyan feltételről szól, ami nem az ÁSZF része. Miután a felmondás szabályait a felek egyedileg nem tárgyalták meg, az az ÁSZF része, nem vonatkozik rá a Ptk. 205/A.§ (2) bekezdése.

Megismételte korábbi álláspontját az engedményezés teljesítési jellegével kapcsolatban.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és megállapította, hogy az nem jogszabálysértő.

A felperes kereseti előadására tekintettel elsősorban azt kellett vizsgálni, hogy a felek közötti szerződések érvényesen létrejöttek tekinthetők-e miután felmondani csak érvényes szerződést lehet. Amennyiben pedig a szerződések érvényesnek nem tekinthetők, a felmondás jogszerű, vagy jogszerűtlenségnek kérdése fel sem merülhet.

Helytállón fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a 2008-ban, a 11. számú szerződést megelőzően kötött szerződések nem voltak színlelték. Nem vitásan ezeknek a szerződéseknek az alapján további új kölcsön folyósítására a felperes részére nem került sor, azonban ezek a szerződések ténylegesen kölcsönt biztosítottak számára. A korábbi kölcsön tartozásainak a lejárta esetén ugyanis a 2008. nyaráig már összegyűlt tartozását ki kellett volna fizetnie. Az akkor fennállt tartozásának a kiegyenlítésére nyújtott tehát újabb kölcsönöket az alperes oly módon, hogy tényleges folyósítás nem történt. Színleltiségről tehát e szerződések tekintetében nem lehet szó, helytállón állapította ezt meg a másodfokú bíróság.

Ebből következően azonban vizsgálni kellett azt, hogy fennállt-e a Ptk. 525.§-ában meghatározott felmondási ok.

A Ptk. 525.§-a szerint a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönt - egyebek mellett -, ha az adós vagyoni helyzetének romlása vagy a fedezet elvonására irányuló magatartása veszélyezteti a kölcsön visszafizetésének lehetőségét / (1) bekezdés d) pont/. Az 525.§ (2) bekezdése szerint, ha a hitelező pénzügyintézet, az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül

azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönt akkor is, ha az a) pont szerint az adós hitelképtelenné válik.

Nem vitásan az alperes nem határozta meg, hogy a Ptk.525. §-án belül pontosan melyik felmondási okot ítélte relevánsnak, indoklásul azonban kifejtette, hogy a K. Kft-vel kapcsolatos kedvezőtlen fejlemények miatt (felszámolási kérelmek a társaság ellen) mondja fel a szerződéseket. Ebből következően nemcsak a felperes által a Ptk. 525.§ (1) bekezdés d) pontját, hanem a (2) bekezdés a) pontját is figyelembe kell venni a kérdés megítélésénél.

A felperes vezetője által tárgyilagosan bemutatott stratégiai lehetőségekből kettő azt tartalmazta, hogy a felperes felszámolás alá fog kerülni vagy gyors, vagy elhúzódó eljárás során. A két lehetőségből azonban egyenesen következik, hogy ilyen esetben a bank szempontjából az adósa hitelképtelenné válik, illetve annak minősül. A felperes által előterjesztett harmadik lehetőség feltételezte, hogy 100 millió forint nagyságrendű követeléséhez a felperes márciusban biztosan hozzájut. A „folyó munkák problémája” című részből azonban nem volt egyértelmű, hogy ez a feltevés reális-e, ezért a felperes az átmeneti időszakra további jelentős összegű hitel folyósítását tartotta volna szükségesnek. A felperes - részben a saját adósainak a magatartására is visszavezethető okból - megváltozott, fizetéseképtelen helyzetére tekintettel az alperes nem élt vissza helyzetével, és jogait nem gyakorolta visszaélésszerűen akkor, amikor a fent hivatkozott Ptk.525.§ szerinti rendelkezések alapján, - mérlegelve a kialakult helyzetet, - a szerződést felmondta. A jogerős ítéletnek ez a megállapítása ezért nem jogszabálysértő.

Az ÁSZF nem ismeretére hivatkozó felperesi kereset, - mely szerint az nem vált a felek szerződésének a részévé, mivel az alperes nem tudta bizonyítani annak felperes részére történt átadását - szintén alaptalan. A felperes által felhívott Ptk. 205/B.§ (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A 2002. évtől kezdődően becsatolt valamennyi szerződés tartalmazza, hogy a felperes megismerte az ÁSZF feltételeit, azokat elfogadta, vele azt megtárgyalták. Valamennyi egyedi szerződésben szerepel olyan rendelkezés, hogy a felek az ÁSZF-től eltérően egyes kikötések tekintetében másban, illetve másban is megállapodnak. (290-06-0199 szerződés 8., 8.3.pontok, 290-08-0104/9. szerződés 4 pontja, stb.) A felperes keresetében az ÁSZF-re, mint bizonyító okiratra hivatkozik, és kéri alperes arra való kötelezését, hogy azt csatolja a peres iratokhoz. Mindezek alapján tehát a Kúria álláspontja szerint a felperes az ÁSZF-et ismerte, az alperes ezért felmondásában a PTK mellett

hivatkozhatott az ÁSZF rendelkezéseire is. Az ügyben eljáró bíróságok mérlegelése ebben a körben is helytálló.

A 9. számú szerződést biztosító engedményezési szerződés és az abból befolyt pénzüsszegek sorsa tekintetében nem vitásan eredetileg a felek biztosítéki engedményezésben állapodtak meg. A megállapodás 3.a. pontját változtatták 2008. július 9.-én teljesítési engedményezéssé, úgy, hogy a módosítás hatályba lépésének napját 2008. augusztus 8-ában határozták meg.

Az eljárás adataiból megállapítható, hogy bár a felek szerződése a módosítás után már teljesítési engedményről szólt, mégis az alperes a követeléseket a biztosítási engedményezés szabályai szerint számolta el. A felperessel szemben fennálló követeléseit nem csökkentette az engedményezett követelések értékével, mint ahogyan azt a teljesítési engedmény következtében csökkentenie kellett volna. (Ptk.329.§ (1) bekezdés, 330.§ (2) bekezdés)

Az alperesnek ez a szerződéstől eltérő gyakorlata azonban nem változtat azon a jogi helyzeten, hogy az engedmény teljesítési jellegű, és az engedményezéssel az alperes a követeléseket illetően a felperes jogutódjává vált. A kötelezett csak az alperesnek volt jogosult teljesíteni, az engedményezett összeg már nem képezte a felszámolási vagyon részét. Ugyanerre a következtetésre jutott a bíróság a 14.G.40.097/2010. számú ügyben is. Amennyiben pedig az alperes az engedményezett követelés vonatkozásában is tett hitelezői igénybejelentést, annak következményeit a felszámolási eljárásban kell levonni.

Mindezek alapján a Kúria a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság jogszabályoknak megfelelő ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperes jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének c) pontja, (5)-(6) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. Az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59.§ (1) bekezdése és 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján a felperes köteles az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

Budapest, 2012. január 16.

*Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea sk. előadó
bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró*